

Amerikai magyar újságok a budapesti Széchenyi Könyvtárban

1965
July

Az Országos Széchenyi Könyvtár gyűjteménye Amerikában megjelent magyar nyelvű újságok mikrofilmtű megörökített kópiáival gyarapodott legutóbb. A könyvtár a hetven mikrofilm-tekercsből álló anyagot, a Magyar Bányászlap, a Magyar Híradó, az Amerikai Magyar Világ, a St. Louis és Vidéke, a Magyar Hírlap, a Detroiti Újság és a Szabadság régi évfolyamait, a chicagói Midwest Inter Library Centertől vásárolta meg és helyezte el a négymilliónál több dokumentumot őrző Hungarica-gyűjteményben.

A Hungarica-család a könyvtár egyik legérdekesebb gyűjteménye. Azokat a műveket, könyveket, hírlap- és folyóirat-évfolyamokat, kéziratokat, kottákat, térképeket, nyomtatványokat, mikrofilmeket, metszeteket és egyéb dokumentumokat őrzi, amelyeknek szerzői az ország határain kívül, a nagyvilágban alkottak vagy alkotnak; magyar vagy bármelyik más nyelven, de vagy magyar származásuak, vagy művek magyar vonatkozásuak. Így a gyűjtemény a nagyvilágban

élt, élő magyarság szellemi szülőiteit, nem maradéktalanul ugyan, de tekintélyes számban tartalmazza.

A hírlap- és folyóirat-gyűjtemény legrégebb, legértékesebb darabja — a Hungarica-családon belül — az a fotókópia, amelyik a Kossuth-emigráció újságjai közül eredeti példányok is megtalálhatók a gyűjteményben. Az 1867-ben megjelent "Negyvenkilenc" is, amely a kiegyezést elutasító Kossuth-álláspontot tükrözi, feltevések szerint Böszörményi László, a koholt perben elítélt, életét a börtönben befejező politikus-újságíró szerkesztésében. Ez az újság egyébként manapság is foglalkoztatja a történészeket: impresszióiban ugyanis a debreceni nyomda szerepel, ám a kutatások szerint Milánóban került kinyomtatásra. A Kossuth-emigráció utolsó újságjából, a címében az emigráns csoportok közötti ellentétekre utaló, ám azokat áthidalni igyekvő, Helfy Ignác szerkesztette "Magyar-Magyar"-ból is eredeti példányt őriz a könyvtár.

Az időrend következő dátuma: 1879. Ezzel az évszámmal az amerikai magyarnyelvű sajtó új csoportja kezdő-jelent meg a globális dó om dik. Ebben az esztendőben je-

lent meg a Magyar Amerika. Ez az ujság — az itthoni kutatások szerint — az újvilágban már gyökeret eresztett emigránsok és az időközben kivándoroltak közös, első foruma. A könyvtár a Magyar Amerika évfolyamaiból is eredeti példányt őriz. Utána az alkalmilag, a hosszabb röviddebb ideig megjelent ujságok vékonyabb-vastagabb kötetel sorakoznak, az Amerikába szakadt magyarság hétköznapjainak krónikái.

A gyűjtemény egy másik tekintélyes csoportját a két világháború között emigráltak és kivándoroltak sajtója képviseli.

A harmincas évek végének magyar sajtóját a Kanadai Magyar Munkás és az Amerikai Magyar Népszava hosszabb időn át megjelent évfolyamai, a londoni Magyar Fórum, a párisi Üzenet, a Buenos Aires-i Magyar Lapok és Új Világ, a Mexico City-i Szabad Magyarság, a New York-i Új Előre több-kevtsebb eredeti példánya képviseli a gyűjteményben.

Az a nagyszámu magyar ujság is nap-nap után gyarapítja a gyűjteményt, amely napjainkban jelenik meg a nagyvilágban.

A felsorolás természetesen egyetlen korszakról sem teljes, amint a gyűjtemény sem az. A könyvtár azonban 1945, de különösen 1957 óta szervesen törekszik a régi hiányok pótlására, a napjainkban megjelenő ujságok beszerzésére.

